I

(Legislatívne akty)

NARIADENIA

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2020/696

z 25. mája 2020,

ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 1008/2008 o spoločných pravidlách prevádzky leteckých dopravných služieb v Spoločenstve vzhľadom na pandémiu COVID-19

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 100 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

po porade s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom,

po porade s Výborom regiónov,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ([1]),

keďže:

(1) Pandémia COVID-19 spôsobila dramatické zníženie letovej prevádzky v dôsledku výrazného poklesu dopytu po doprave, ako aj priamych opatrení ako uzatváranie hraníc a zákazy letovej prevádzky, ktoré členské štáty a tretie krajiny prijali na obmedzenie šírenia pandémie.

(2) Číselné údaje, ktoré uverejnil Eurocontrol, ktorý je manažérom siete pre funkcie siete manažmentu letovej prevádzky v rámci jednotného európskeho neba, poukazujú na pokles letovej prevádzky v európskom regióne na konci marca 2020 oproti marcu 2019 zhruba o 90 %. Leteckí dopravcovia hlásia v dôsledku pandémie COVID-19 výrazné poklesy počtu rezervácií a rušia lety počas zimného plánovacieho obdobia 2019/2020 a letného plánovacieho obdobia 2020. Náhly prepad dopytu a bezprecedentná miera rušenia letov spôsobili leteckým dopravcom závažné problémy s likviditou. Uvedené problémy s likviditou priamo súvisia s pandémiou COVID-19.

(3) Leteckí dopravcovia Únie, ktorí pred pandémiou COVID-19 vykazovali dobré finančné zdravie, majú teraz problémy s likviditou, ktoré by mohli viesť k pozastaveniu alebo zrušeniu ich prevádzkovej licencie alebo k jej nahradeniu dočasnou licenciou, a to bez toho, aby bola daná štrukturálna ekonomická potreba. Udelenie dočasnej licencie podľa článku 9 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1008/2008 ([2]) by mohlo vyslať trhu negatívny signál o schopnosti daného leteckého dopravcu prežiť, čo by len zhoršilo akékoľvek, inak dočasné, finančné problémy. Na základe posúdenia vykonaného v období od 1. marca 2020 do 31. decembra 2020 je preto

([1]) Pozícia Európskeho parlamentu z 15. mája 2020 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 25. mája 2020.

([2]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1008/2008 z 24. septembra 2008 o spoločných pravidlách prevádzky leteckých dopravných služieb v Spoločenstve (Ú. v. EÚ L 293, 31.10.2008, s. 3).

vhodné, za predpokladu, že nie je ohrozená bezpečnosť a existuje reálny výhľad na uspokojivú finančnú rekonštrukciu do 12 mesiacov, aby sa prevádzková licencia takýchto leteckých dopravcov nepozastavovala ani nerušila. Po skončení tohto 12-mesačného obdobia by mal byť letecký dopravca Únie predmetom posúdenia podľa článku 9 ods. 1 nariadenia (ES) č. 1008/2008. Povinnosť informovať Komisiu, ktorá je stanovená v článku 9 ods. 2 nariadenia (ES) č. 1008/2008, by sa mala vzťahovať aj na rozhodnutia o nepozastavení alebo nezrušení prevádzkovej licencie.

(4) Okrem mimoriadnych opatrení, ktoré možno uplatniť v prípade okamžitých krátkodobých problémov vyplývajúcich z nepredvídateľných a neodvratných okolností podľa článku 21 nariadenia (ES) č. 1008/2008, by členské štáty mali mať možnosť zamietnuť, obmedziť alebo uložiť podmienky výkonu prepravných práv s cieľom riešiť problémy spôsobené pandémiou COVID-19, ktoré môžu mať dlhšie trvanie. Pri takýchto mimoriadnych opatreniach v kontexte pandémie COVID-19 treba dodržiavať zásady proporcionality a transparentnosti, a tieto opatrenia by mali byť založené na objektívnych a nediskriminačných kritériách, ktoré sa uplatňujú v súlade s článkom 21 nariadenia (ES) č. 1008/2008.

(5) Na letiskách, kde je počet poskytovateľov služieb pozemnej obsluhy obmedzený podľa článku 6 ods. 2 a článku 9 smernice Rady 96/67/ES ([3]), možno poskytovateľov vybrať na dobu maximálne siedmich rokov. Poskytovatelia, ktorým sa toto obdobie končí, preto môžu mať ťažkosti pri získavaní prístupu k financovaniu. Uvedená maximálna doba by sa preto mala predĺžiť.

(6) V dôsledku pandémie COVID-19 sa môže stať, že na letiskách s obmedzeným počtom poskytovateľov služieb pozemnej obsluhy jeden alebo viacero poskytovateľov by mohli prestať poskytovať služby danému letisku skôr, než bude možné vybrať nového poskytovateľa na základe postupu stanoveného v článku 11 ods. 1 smernice 96/67/ES. V takom prípade je vhodné, aby riadiaci orgán letiska mohol priamo vybrať poskytovateľa služieb pozemnej obsluhy, ktorý bude tieto služby poskytovať maximálne počas šiestich mesiacov. Malo by sa pripomenúť že, ak riadiaci orgán letiska potrebuje v dôsledku pandémie COVID-19 obstarať služby pozemnej obsluhy a ide o obstarávateľa podľa článku 4 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/25/EÚ ([4]), uplatňuje sa uvedená smernica.

(7) Uspokojivá finančná rekonštrukcia by sa mala uskutočniť s plánom, ktorého cieľom je zabrániť prepúšťaniu a zaručiť, že finančná rekonštrukcia nebude poškodzovať práva pracovníkov. Rozšírenie povolení pre poskytovateľov služieb pozemnej obsluhy by malo mať za cieľ zachovať pracovné miesta a práva pracovníkov.

(8) Ďalší vývoj pandémie COVID-19 a jej vplyv na sektor leteckej dopravy ťažko predvídať. Komisia by mala priebežne analyzovať vplyv pandémie COVID-19 na odvetvie leteckej dopravy a, pokiaľ pretrvávajú nepriaznivé podmienky, Únia by mala mať možnosť bez zbytočného odkladu predĺžiť obdobie, počas ktorého sa uplatňujú opatrenia stanovené v tomto nariadení.

(9) V potrebných a odôvodnených prípadoch, s cieľom predĺžiť obdobie, počas ktorého môžu príslušné licenčné úrady rozhodnúť o nepozastavení alebo nezrušení prevádzkových licencií, obdobie, počas ktorého môžu členské štáty zamietnuť, obmedziť alebo uložiť podmienky výkonu prepravných práv, a obdobie, počas ktorého možno predĺžiť zmluvy poskytovateľov služieb pozemnej obsluhy a počas ktorého môže riadiaci orgán letiska vybrať poskytovateľa služieb pozemnej obsluhy priamo, by sa mala na Komisiu delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“), pokiaľ ide o zmenu nariadenia (ES) č. 1008/2008. Je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila príslušné konzultácie, a to aj na úrovni odborníkov, a aby tieto konzultácie vykonávala v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva ([5]). Predovšetkým, v záujme rovnakého zastúpenia pri príprave delegovaných aktov, sa všetky dokumenty doručujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako odborníkom z členských štátov, a odborníci Európskeho parlamentu a Rady majú systematicky prístup na zasadnutia skupín odborníkov Komisie, ktoré sa zaoberajú prípravou delegovaných aktov.

([3]) Smernica Rady 96/67/ES z 15. októbra 1996 o prístupe k trhu služieb pozemnej obsluhy na letiskách Spoločenstva (Ú. v. ES L 272, 25.10.1996, s. 36).

([4]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/25/EÚ z 26. februára 2014 o obstarávaní vykonávanom subjektmi pôsobiacimi v odvetviach vodného hospodárstva, energetiky, dopravy a poštových služieb a o zrušení smernice 2004/17/ES (Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 243).

([5]) Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1.

(10) Vzhľadom na naliehavosť spôsobenú výnimočnými okolnosťami v dôsledku pandémie COVID-19, ktoré opodstatňujú navrhnuté opatrenia, a konkrétnejšie na potrebu prijať rýchlo potrebné opatrenia, aby sa riešili zásadné a bezprostredné problémy, ktorým predmetné odvetvie čelí, by sa mala uplatniť výnimka z osemtýždňovej lehoty uvedenej v článku 4 Protokolu č. 1 o úlohe národných parlamentov v Európskej únii, ktorý tvorí prílohu k Zmluve o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ"), ZFEÚ a Zmluve o založení Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu.

(11) Keďže cieľ tohto nariadenia, a to zmena nariadenie (ES) č. 1008/2008 vzhľadom na pandémiu COVID-19, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodov jeho rozsahu alebo dôsledkov ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o EÚ. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.

(12) Vzhľadom na nepredvídateľný a náhly výskyt ochorenia COVID-19 a legislatívne postupy potrebné na prijatie vhodných opatrení nebolo možné takéto opatrenia prijať včas. Preto by sa ustanovenia tohto nariadenia mali vzťahovať aj na obdobie pred nadobudnutím jeho účinnosti. Vzhľadom na povahu uvedených ustanovení takýto prístup nevedie k porušeniu oprávnených očakávaní dotknutých osôb.

(13) Nariadenie (ES) č. 1008/2008 by sa preto malo zodpovedajúcim spôsobom zmeniť.

(14) Vzhľadom na naliehavosť spôsobenú výnimočnými okolnosťami, ktoré opodstatňujú stanovené opatrenia, toto nariadenie by malo z dôvodu naliehavosti nadobudnúť účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Nariadenie (ES) č. 1008/2008 sa mení takto:

1. V článku 1 sa odsek 1 nahrádza takto:

„1. Týmto nariadením sa upravujú postupy udeľovania licencií leteckým dopravcom Spoločenstva, právo leteckých dopravcov Spoločenstva vykonávať letecké dopravné služby vnútri Spoločenstva a tvorby cien leteckých dopravných služieb vnútri Spoločenstva. Zároveň sa ním stanovujú dočasné pravidlá poskytovania služieb pozemnej obsluhy na letiskách Únie."

2. V článku 9 sa vkladajú tieto odseky:

„1a. Na základe posúdenia podľa odseku 1 vykonaného od 1. marca 2020 do 31. decembra 2020 môže príslušný licenčný úrad pred uplynutím daného obdobia rozhodnúť, že nepozastaví alebo nezruší prevádzkovú licenciu príslušného leteckého dopravcu Únie, pokiaľ nie je ohrozená bezpečnosť a existuje reálny výhľad na uspokojivú finančnú rekonštrukciu v najbližších 12 mesiacoch. Príslušný licenčný úrad preskúma výkonnosť tohto leteckého dopravcu Únie na konci daného 12-mesačného obdobia a rozhodne, či sa prevádzková licencia pozastaví alebo zruší a či sa udelí dočasná licencia na základe odseku 1.

1b. Ak Komisia na základe údajov uverejnených Eurocontrolom, ktorý je manažérom siete pre funkcie siete manažmentu letovej prevádzky v rámci jednotného európskeho neba zistí, že zníženie úrovne letovej prevádzky oproti zodpovedajúcemu obdobiu v roku 2019 pretrváva a je pravdepodobné, že bude pretrvávať, a že na základe najlepších dostupných vedeckých údajov, ako sú údaje z Európskeho centra pre prevenciu a kontrolu chorôb, je táto situácia výsledkom vplyvu pandémie COVID-19, Komisia prijme delegované akty v súlade s článkom 25a s cieľom zodpovedajúcim spôsobom zmeniť toto nariadenie predĺžením obdobia od 1. marca 2020 do 31. decembra 2020 uvedeného v odseku 1a tohto článku.

1c. Komisia priebežne monitoruje situáciu na základe kritérií stanovených v odseku 1b. Na základe informácií, ktoré má k dispozícii, predloží Komisia Európskemu parlamentu a Rade súhrnnú správu o tejto záležitosti do 15. novembra 2020. Ak sú splnené kritériá uvedené v odseku 1b, Komisia prijme delegovaný akt uvedený v odseku 1b čo najskôr.

1d. Ak sa to v prípade pretrvávajúceho vplyvu pandémie COVID-19 na odvetvie leteckej dopravy v Únii vyžaduje z mimoriadne naliehavých dôvodov, na delegované akty prijaté podľa tohto článku sa uplatňuje postup stanovený v článku 25b.“

3. Vkladá sa tento článok:

„Článok 21a

Mimoriadne opatrenia spojené s pandémiou COVID-19

1. Bez toho, aby bol dotknutý článok 21, môžu členské štáty na obdobie od 1. marca 2020 do 31. decembra 2020 bez súhlasu Komisie uvedeného v článku 21 ods. 1 zamietnuť, obmedziť alebo uložiť podmienky výkonu prepravných práv, pokiaľ je takéto opatrenie potrebné vo vzťahu k pandémii COVID-19. Takéto opatrenie musí rešpektovať zásady proporcionality a transparentnosti a musí byť založené na objektívnych a nediskriminačných kritériách.

2. Dotknutý členský štát bezodkladne informuje Komisiu a ostatné členské štáty o takomto opatrení, ako je uvedené v odseku 1, a o jeho trvaní a poskytne im primerané odôvodnenie potreby uvedeného opatrenia. Ak členský štát upraví, pozastaví alebo zruší takéto opatrenie po nadobudnutí účinnosti tohto nariadenia, náležite o tom informuje Komisiu a ostatné členské štáty.

3. Na žiadosť ktoréhokoľvek zo zúčastneného členského štátu alebo zúčastnených členských štátov alebo z vlastného podnetu môže Komisia opatrenie uvedené v odseku 2 pozastaviť, ak nie sú v súlade s požiadavkami odseku 1, alebo ak sú v inom rozpore s právom Únie.

4. Ak Komisia na základe najlepších dostupných vedeckých poznatkov, dôkazov a údajov, ako sú údaje z Európskeho centra pre prevenciu a kontrolu chorôb, potvrdzujúcich pretrvávanie pandémie COVID-19 zistí, že zamietnutia, obmedzenia alebo uložené podmienky, ktoré členské štáty zaviedli v súvislosti s výkonom prepravných práv, budú pravdepodobne potrebné aj po období uvedenom v odseku 1 tohto článku, Komisia prijme delegované akty v súlade s článkom 25a s cieľom zodpovedajúcim spôsobom zmeniť toto nariadenie predĺžením daného obdobia.

5. Komisia priebežne monitoruje situáciu na základe kritérií stanovených v odseku 4. Na základe dostupných informácií predloží Komisia Európskemu parlamentu a Rade súhrnnú správu o tejto záležitosti do 15. novembra 2020. Komisia podľa potreby prijme delegovaný akt uvedený v odseku 4 čo najskôr.

6. Ak sa to v prípade pretrvávajúceho vplyvu pandémie COVID-19 na odvetvie leteckej dopravy v Únii vyžaduje z mimoriadne naliehavých dôvodov, na delegované akty prijaté podľa tohto článku sa uplatňuje postup stanovený v článku 25b.“

4. Vkladá sa táto kapitola:

„KAPITOLA IVa

DOČASNÉ PRAVIDLÁ PRE SLUŽBY POZEMNEJ OBSLUHY

Článok 24a

1. Odchylne od článku 11 ods. 1 písm. d) smernice Rady 96/67/ES (*) môžu byť zmluvy alebo povolenia udelené poskytovateľom služieb pozemnej obsluhy vybraných na základe postupu stanoveného v článku 11 ods. 1 uvedenej smernice, ktoré majú vypršať v období od 28. mája 2020 do 31. decembra 2021 predĺžené do 31. decembra 2022.

2. Odchylne od článku 11 ods. 1 písm. e) smernice 96/67/ES riadiaci orgán letiska alebo príslušný orgán členského štátu môže na obdobie od 1. marca 2020 do 31. decembra 2020 priamo vybrať poskytovateľa služieb pozemnej obsluhy na poskytovanie daných služieb maximálne na obdobie šiestich mesiacov alebo na obdobie do 31. decembra 2020, podľa toho, čo nastane neskôr, ak poskytovateľ služieb pozemnej obsluhy ukončí svoju činnosť pred koncom obdobia, na ktoré bol vybraný.

3. Ak Komisia na základe údajov uverejnených Eurocontrolom zistí, že zníženie úrovne letovej prevádzky oproti zodpovedajúcemu obdobiu v roku 2019 pretrváva a pravdepodobne bude pretrvávať, že táto situácia je výsledkom vplyvu pandémie COVID-19 a že jej dôsledkom je prerušenie poskytovania služieb pozemnej obsluhy alebo ťažkosti s prístupom k financovaniu na strane poskytovateľov služieb pozemnej obsluhy na letiskách Únie, Komisia prijme delegované akty v súlade s článkom 25a s cieľom zodpovedajúcim spôsobom zmeniť toto nariadenie predĺžením obdobia uvedeného v odsekoch 1 a 2 tohto článku.

4. Komisia priebežne monitoruje situáciu na základe kritérií stanovených v odseku 3. Na základe informácií, ktoré má k dispozícii, predloží Komisia Európskemu parlamentu a Rade súhrnnú správu o tejto záležitosti do 15. novembra 2020. Komisia podľa potreby prijme delegovaný akt uvedený v odseku 3 čo najskôr.

5. Ak sa to v prípade pretrvávajúceho vplyvu pandémie COVID-19 na odvetvie leteckej dopravy v Únii vyžaduje z mimoriadne naliehavých dôvodov, na delegované akty prijaté podľa tohto článku sa uplatňuje postup stanovený v článku 25b.

_____

(*) Smernica Rady 96/67/ES z 15. októbra 1996 o prístupe k trhu služieb pozemnej obsluhy na letiskách Spoločenstva (Ú. v. ES L 272, 25.10.1996, s. 36).“

5. Vkladajú sa tieto články:

„*Článok 25a*

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.

2. Právomoc prijímať delegované akty uvedené v článkoch 9 ods. 1b, 21a ods. 4 a 24a ods. 3 sa Komisii udeľuje na obdobie jedného roka od 28. mája 2020.

3. Delegovanie právomoci uvedené v článkoch 9 ods. 1b, 21a ods. 4 a 24a ods. 3 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.

4. Komisia pred prijatím delegovaného aktu konzultuje s odborníkmi určenými jednotlivými členskými štátmi v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva.

5. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.

6. Delegovaný akt prijatý podľa t článkov 9 ods. 1b, 21a ods. 4 a 24a ods. 3 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

Článok 25b

Postup pre naliehavé prípady

1. Delegované akty prijaté podľa tohto článku nadobúdajú účinnosť okamžite a uplatňujú sa, pokiaľ voči nim nie je v súlade s odsekom 2 vznesená námietka. V oznámení delegovaného aktu Európskemu parlamentu a Rade sa uvedú dôvody použitia postupu pre naliehavé prípady.

2. Európsky parlament alebo Rada môžu vzniesť voči delegovanému aktu námietku v súlade s postupom uvedeným v článku 25a. V takom prípade Komisia okamžite po oznámení rozhodnutia Európskeho parlamentu alebo Rady vzniesť námietku akt zruší.“

Článok 2

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli 25. mája 2020

Za Európsky parlament	*Za Radu*
predseda	*predsedníčka*
D.M. SASSOLI	A. METELKO-ZGOMBIĆ